

کنفرانس علمی آموزش به بیمار:

تحلیل آموزشی (مدیریت آموزشی)

سکینه پرستش

کارشناس آموزش سلامت

اقدامات قابل انجام در مدیریت آموزشی

- سازماندهی محتوا
- تعیین رفتارهای مورد انتظار
- انتخاب فعالیت های آموزش دهنده در طراحی مواد،
وسایل و روش های آموزشی
- سازماندهی فعالیت های آموزش گیرندگان
- تعیین ملاک و شیوه ارزشیابی

مهارت های سه گانه تدریس:

1. مهارت های پیش از تدریس (طراحی و برنامه ریزی)
2. مهارت های ضمن تدریس در مرحله اجراء
3. مهارت های پس از تدریس (مرحله ارزشیابی)

مرحله 1

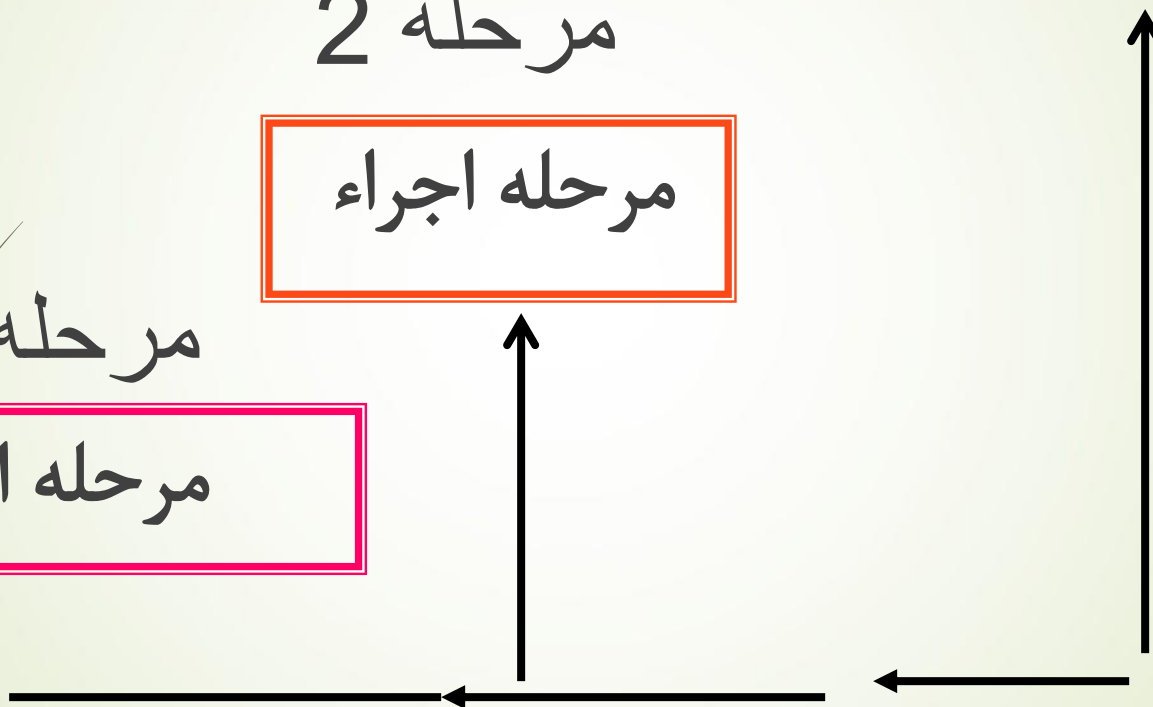
طراحی و برنامه ریزی

مرحله 2

مرحله اجراء

مرحله 3

مرحله ارزشیابی

مهارت های پیش تدریس (قبل از رفتن به محل آموزش)

الف . طراحی آموزشی

ب. ایجاد محیط مناسب آموزشی

برخی اجزای طراحی برنامه آموزشی

- ۱- تعیین اهداف (کلی-جزیی- رفتاری)
- ۲- تعیین رفتار ورودی
- ۳- تعیین رئوس مطالب و محتوای آموزش
- ۳- تعیین روش های آموزشی
- ۴- برآورد زمان
- ۵- تعیین منابع آموزشی مورد نیاز
- ۶- تعیین تکالیف فراگیر
- ۷- تعیین روش ارزشیابی

تعریف تحلیل یا مدیریت آموزشی :

❖ تبدیل اهداف کلی به جزئی و اهداف جزئی به اهداف رفتاری را گویند.

بعبارت دیگر

❖ برای قابل دسترس کردن اهداف آنها را به اهداف کوچک امکان پذیر تبدیل می کند. (هدف های جزئی آموزشی)

❖ سپس این هدف ها باز به اجزاء کوچکتر به صورت قابل لمس و اندازه گیری در می آورند. (هدف های رفتاری)

فرم ثبت آموزش گروهی؛ طرح درس هماهنگ آموزشی در مرکز آموزشی درمانی الزهرا (س)

☐
☐

محل اجرا دفتر آموزش سلامت

بخش:.....

سایر ارائه دهندگان مراقبت

پرستاران

خانواد/ همراه بیمار

گروه مخاطب: ☐ بیماران

هدف کلی*:

ردیف	اهداف رفتاری**	حیطه یادگیری: K دانش A نگرش P عملکرد	روش آموزش: E (توضیحی) D (نمایش عملی)	وسیله کمک آموزشی پمفلت، کتابچه، سی دی، پلویوت و ...	زمان دقیقه
۱					
۲					
۳					
۴					
۵					
۶					
۷					
۸					
۹					
۱۰					

* راهنمای نگارش اهداف: هدف کلی: (گروه هدف) .....+ (حیطه یادگیری: دانش، نگرش یا عملکرد لازم را)..... در زمینه (موضوع) ..... فرا گیرند.

** اهداف رفتاری طبق اصول تدریس به صورت جزئی تر و تفکیک شده با همان اجزای فوق (در حیطه های مطلوب یادگیری) با افعال رفتاری عینی و کاملاً قابل اندازه گیری نوشته می شوند.

تهیه کننده طرح درس (نام و نام خانوادگی/مهر و امضا):

تاریخ:

فرم ثبت آموزش گروهی: ثبت آموزش و ارزشیابی جلسات گروهی بدون - مرکز آموزشی درمانی الزهرا (س)

برگزار کننده جلسه: ☐ دختر آموزش سلامت به بیمار مرکز آموزشی درمانی الزهرا (س) ☐ بخش: ..... تاریخ جلسه: ۱۳ / /

موضوع آموزش: ..... مکان جلسه: ..... زمان شروع جلسه: ..... زمان خاتمه جلسه: .....

شماره افرادی که نیاز به تکرار آموزش دارند	ارزشیابی انتهایی		ارزشیابی اولیه		گروه هدف: ..... مثال: بیمار/ان/پرستار ... بستری/اشغال در بخش ... مرکز الزهرا (س)
	پاسخ های صحیح	تعداد حاضرین	پاسخ های صحیح	تعداد حاضرین	سوالات اهداف رفتاری
					۱
					۲
					۳
					۴
					۵
					۶
					۷
					۸
					۹
					۱۰

طرح درس آموزش های گروهی سلامت در مرکز آموزشی درمانی الزهرا (س)

بخش: _____

آموزش سلامت

موضوع آموزش: سبک زندگی در دیابت نوع ۲

محل برگزاری آموزش:

گروه هدف: بیماران دیابتیک نوع ۲ و همراهان مراجعه کننده به درمانگاه بیمارستان

هدف کلی: مخاطبان دیابتیک نوع ۲ دانش و نگرش لازم را در زمینه سبک زندگی صحیح فراگیرند.

طرح درس

ردیف	اهداف رفتاری	حیطه یادگیری K, A, P	روش آموزش E توضیحی D نمایش عملی	وسیله کتاب آموزشی پمفلت، کتابچه، سر دی، فلوچارت و ...	زمان دقیقه
۱	مخاطبان ۳ عامل افزایش دهنده قند خون را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ	پمفلت	۱۰ دقیقه
۲	مخاطبان ۳ راه مقابله با استرس را بیان کنند.	شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ	پمفلت	۵ دقیقه
۳	مخاطبان ۴ فعالیت مناسب جهت کنترل قند خون را توضیح دهد.	شناختی	بحث گروهی	پمفلت	۵ دقیقه
۴	مخاطبان ۴ مورد از رژیم غذایی مناسب برای کنترل قندخون را توضیح دهد.	شناختی	بحث گروهی	-	۱۰ دقیقه
۵	مخاطبان موانع و مشکلات "تغییر سبک زندگی" را بیان نمایند. (به زبان خودش)	عاطفی	بحث گروهی	-	۱۵ دقیقه
۶	مخاطبان یک برنامه غذایی متناسب با نیازهای تغذیه خود را تدوین نمایند.	عملکردی	سخنرانی	-	۱۵ دقیقه

فرمول نگارش هدف کلی: (گروه هدف) + (حیطه یادگیری: دانش، نگرش یا عملکرد لازم را) ... در زمینه (موضوع) .... فرا گیرند

طراح دوره: مریم زمانی کارشناس آموزش دیابت

طرح درس آموزش های گروهی سلامت در مرکز آموزشی درمانی الزهرا (س)

وزارت آموزش و پرورش

موضوع آموزش: ☐ بخش: .....
محل برگزاری آموزش: ☐ آموزش سلامت

گروه هدف: بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲

هدف کلی: بیماران دیابتی در زمینه اصول تغذیه در دیابت دانش و نگرش لازم را فرا گیرند

طرح درس					
ردیف	اهداف رفتاری	حیطه یادگیری K, A, P	روش آموزش E: توضیحی D: نمایش عملی	وسیله ک کمک آموزشی پمفلت، کتابچه، سی دی، پلوتوت و ...	زمان دقیقه
۱	اهمیت رعایت اصول تغذیه صحیح در دیابت را توصیف کند.	نگرشی	پرسش و پاسخ	پمفلت	۵ دقیقه
۲	سطوح مختلف هرم غذایی را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی	پمفلت	۵ دقیقه
۳	انواع غذاهای مضر و سالم را تشخیص میدهد.	نگرشی	سخنرانی	تصویر	۱۰ دقیقه
۴	مزایای مواد غذایی سالم و مناسب را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی	پمفلت	۱۵ دقیقه
۵	روشهای صحیح طبخ و آماده سازی گروههای مختلف را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی	پمفلت	۱۵ دقیقه
۶	نحوه معادل سازی غذاها در رژیم غذایی را شرح دهد	شناختی	سخنرانی	جدول کالریک	۱۵ دقیقه
۷	نیازهای کالریک خود را با توجه به میزان فعالیت و وزن ایده‌آل محاسبه نماید.	شناختی	سخنرانی	جدول کالریک	۱۵ دقیقه
۸	مشکلات روحی و روانی ناشی از رعایت رژیم غذایی را شرح دهد.	عاطفی	بحث گروهی	-	۱۰ دقیقه

فرمول نگارش هدف کلی: (گروه هدف) + (حیطه یادگیری: دانش، نگرش یا عملکرد لازم را) ... در زمینه (موضوع) .... فرا گیرند

طراح دوره: مریم زمانی کارشناس آموزش سلامت

فرم ارزشیابی (ثبت نتایج پیش آزمون - پس آزمون) - دفتر آموزش سلامت به بیمار مرکز آموزشی درمانی الزهرا (س)

موضوع آموزش گروهی: ..... نام بخش: ..... تاریخ: / / ۱۳ ..... مکان جلسه: ..... زمان: .....

تعداد افرادی که نیاز به تکرار آموزش دارند	ارزشیابی انتهایی		ارزشیابی اولیه		اهداف رفتاری
	پاسخ های صحیح	تعداد حاضرین	پاسخ های صحیح	تعداد حاضرین	
					۱ اهمیت رعایت اصول تغذیه صحیح در دیابت را توصیف کند.
					۲ سطوح مختلف هرم غذایی را توضیح دهد.
					۳ انواع غذاهای مضر و سالم را تشخیص میدهد.
					۴ مزایای مواد غذایی سالم و مناسب را توضیح دهد.
					۵ روشهای صحیح طبخ و آماده سازی گروههای مختلف را توضیح دهد.
					۶ نحوه معادل سازی غذاها در رژیم غذایی را شرح دهد
					۷ نیازهای کالریک خود را با توجه به میزان فعالیت و وزن ایده‌آل محاسبه نماید.
					۸ مشکلات روحی و روانی ناشی از رعایت رژیم غذایی را شرح دهد.

نام و نام خانوادگی آموزش گیرندگان: ۱- ۲- ۳- ۴- ۵-

۶- ۷- ۸- ۹- ۱۰- ۱۱- ۱۲- ۱۳- ۱۴- ۱۵- ۱۶- ۱۷-

اسامی افرادی که نیاز به پی گیری جهت تکمیل آموزش دارند (با کشیدن دایره دور عدد مربوط به آموزش گیرنده مشخص کنید) .

مهر و امضای آموزش دهنده:

مهر و امضای آموزش دهنده:

آموزش بیمار به بیمار (بیمار آموزش دهنده استفاده از اطلاعات بیمار مطلع ☐ بله ☐ خیر

نام و نام خانوادگی و امضای بیمار آموزش دهنده:

تعیین رفتار ورودی (معلومات و مهارت های پیش دانسته)

□ مدد جویان دارای تواناییها و قابلیت های یکسان نبوده که درآموزش گروهی مشکل آفرین است.

□ چگونه فرا دهنده از درستی تصمیم خود در مورد نقطه شروع آموزش اطمینان حاصل کند.

- این ارزشیابی از طریق پیش آزمون یا آزمون رفتار ورودی انجام می شود.
- اگر فراگیران به کلیه پرسش های پیش آزمون پاسخ درست بدهد، فرض معلم در مورد نقطه شروع درست نبوده است و بر عکس
- آزمون رفتار ورودی سؤالات ، توانایی ها و مهارت های پیش دانسته را می سنجد.

ب- ایجاد محیط مناسب آموزشی شامل تنظیم زمانی و فضای مناسب

زمان مناسب : خسته نبودن فراگیر ، طولانی نبودن مدت آموزش ، آمادگی جسمی و روانی فراگیر

فضای مناسب : نحوه قرارگیری فراگیران و ابزار کلاس درس

پرستار باید یک محیط آرام و خلوت را برای آموزش انتخاب کند. نور و گرمای اتاق باید مناسب باشد. رعایت حریم خصوصی بیمار، احترام به شخصیت فرد و آزادی بیان از دیگر عوامل موثر در محیط روانی یادگیری است.

ویژگیهای محیط کلاس

1. محیط و آرایش ظاهری کلاس شامل : تهویه ، نور ، حرارت و آراستگی محل آموزش

2. محیط عاطفی کلاس: اهمیت نخستین برخورد با فراگیر :

❖ هر قدر اطلاعات که ممکن است در مورد فراگیران بدست آورد.

❖ کار و بحث و آموزش جلسه اول با دقت برنامه ریزی شود.

❖ در نخستین جلسه بطور خلاصه ضروریات بیان گردد.

❖ رفتار معلم طبیعی باشد و نه بیش از اندازه خود را جدی و خوش نشان دهد و نه بیش از حد لزوم خودمانی

❖ اسامی فراگیران را بداند.

❖ باید توجه داشت که از تکنیک های جالب توجه تر شروع کند.

گزینش محتوای آموزش

محتوی اصول و مفاهیمی را در بر می گیرد که به فراگیران ارائه می دهید تا به مدد آنها به هدف های آموزشی (پس از مشخص شدن حیطه آموزش ، محتوی مناسب با هر حیطه) برسند.

❖ هدف: باید آموخته شود.

❖ مسئولیت اصلی معلم تصمیم در مورد

❖ این مطلب که مددجو چه چیزی را باید

یاد بگیرد و مطمئن شود که آن را یاد

می گیرد.

❖ رفتاری را که در هدف جزئی یا رفتاری ذکر

می شود، راهنمای گزینش نوع محتوی است.

محتوی طوری تهیه شود که :

- رفتار های مورد انتظار را در فراگیران بیورود.
- برای فراگیران قابل فهم باشد.
- توالی مناسبی داشته باشد.
- از مفاهیم ساده به مشکل تر بیان شود.
- نسبت به مدت زمان تخصیص یافته مناسب باشد.
- محتوی درست بوده ، مفاهیم و اصول آن صحیح باشد.

مهارت های ضمن تدریس (مرحله اجرا تدریس)

برای برقراری ارتباط مطلوب با فراگیران و آموزش مواد آموزشی به آنان مهارت های زیر لازم است :

- اجرای آزمون رفتار ورودی
- برقراری ارتباط
- تقویت فراگیران
- آماده سازی ذهنی فراگیران
- ارائه مطلب
- طرح پرسش
- تأثیر گذاری بر فعالیت های گروهی
- تأثیر گذاشتن بر رفتار فراگیران
- تمرکز بخشی

مهارت اجرای آزمون رفتار ورودی

تعیین نقطه شروع مشترک با اجرای آزمون ورودی که در حقیقت ارزشیابی تشخیصی است امکان پذیر می باشد.

هدف کلی درس جدید

هدف جزئی ۱

هدف جزئی ۲

هدف جزئی ۳

هدف جزئی ۴

هدف جزئی ۵

نقطه شروع درس جدید

رفتار ورودی

مهارت برقراری ارتباط :

اگر ارتباط خوبی بین معلم و فراگیر ایجاد شود، هدف های آموزشی با کیفیت و سهولت بیشتر تحقق می یابد. و بیمار از توصیه های مراقبتی و درمانی تبعیت بیشتری خواهد نمود

عوامل مؤثر در برقراری ارتباط:

- پیام دهنده
  - وسیله پیام
  - پیام گیرنده
  - پیام
  - مطلب درسی
  - فراگیر
  - معلم
  - پیام
  - شرایط محیطی
- الگوی برقراری ارتباط در جریان تدریس

ارتباط مؤثر

- ارتباط مؤثر بدین معناست که پیامی که فرستنده سعی در انتقال آن را دارد:
- توسط گیرنده که تمایل به گرفتن آن دارد دریافت شده و به درستی تفسیر گردد.
- سپس گیرنده از طریق روش معنادار پاسخ فرستنده را داده، نشان دهد که پیام دریافت شده است.
- به این ارتباط ارتباط دو جانبه نیز می گویند.

اهمیت فراگیری مهارت‌های ارتباط در آموزش بیمار

- ارتباط تنها وسیله انتقال اطلاعات به دیگران است.
- ارتباط تنها وسیله دریافت اطلاعات از دیگران است.
- مهارت‌های موانع آموزش اثربخش و هیجان‌های منفی نظیر خشم تنها از طریق برقراری ارتباط سالم میسر است.
- تصحیح سوءبرداشت‌ها و سوءتفاهم‌ها فقط از طریق برقراری ارتباط میسر می‌باشد.
- از طریق برقراری ارتباط است که نگرش‌ها و عواطف به دیگران منتقل می‌شود.
- تکمیل مهارت‌ها و جایگزینی رفتار سالم بجای رفتارهای ناسالم منوط به مهارت‌های ارتباط اثربخش بین فردی است.
- ارتباط دستمایه هر نوع رشد فردی و اجتماعی است زیرا تمامی آسیب‌های فردی و اجتماعی ریشه در نقص اطلاعات و ارتباط ناکافی و ناسالم دارد.

عوامل مغل مربوط به پیام دهنده یا معلم:

- نارسایی صدا و نامفهوم بودن پیام
- بی حوصلگی و کسالت
- هم زبان نبودن و داشتن لهجه
- ضعف شنوایی و بینایی
- عدم آشنایی کافی با اصول و فنون آموزش
- عدم تسلط کافی بر مطالب درسی

عوامل مخل مربوط به پیام گیرنده (فراگیر)

- مشکلات جسمی و روانی و تشخیصی از قبیل حواس پرتی، نگرانی، اضطراب ، کمرویی و خود نمایی، درد، ضعیف بودن در درس
- ضعف بینایی و شنوایی
- مشکل بیان
- کهلوت یا اختلال در سطح هوشیاری
- عدم تأمین نیازهای فیزیولوژیک
- مشکلات حرکتی (نوشتار/گفتار)
- عدم تعادل بیوشیمیایی (دارو/ مخدر و مشروبات الکلی)

عوامل مغل مرتبط به خود پیام :

❖ مبهم و نارسا بودن

❖ بسیار مشکل و یا بیش از حد آسان

❖ مطابق نبودن با ذوق وعلاقه فراگیران

عوامل مخل مربوط به وسایل و محیط:

➤ خراب بودن وسایل ارتباطی و وقفه و انقطاع ارتباط

➤ صدای زیاد بخاری، کولر، کلاس یا بخش، سرو صدای زیاد بیرون
از محل آموزش مثل بوق موتور، اتومبیل و ...

➤ کم بودن نور، کم یا زیاد بودن درجه حرارت محیط و تهویه نامناسب

➤ قرار گرفتن در وضعیت بدنی نامناسب

عوامل مخل روانشناسی:

عدم تأمین نیازهای ایمنی و امنیت، اضطراب و ترس، عشق و دلبستگی، احترام، گوش ندادن و بی توجهی انتخابی، درک

عوامل مخل اجتماعی- فرهنگی:

➤ ارزشها

➤ سواد و تحصیلات

➤ تجارب گذشته

➤ زبان ناآشنا و اصطلاحات و کلمات متفاوت

تکنیک های ارتقای مهارت های ارتباطی

- توجه کردن به فرد مقابل که در حال صحبت کردن است و استفاده از نشانه های کلامی و غیر کلامی مبین توجه، تکرار برخی جملات وی و تشویق به صحبت بیشتر، سوال پرسیدن و توجه زبان بدن و آهنگ صدا بسیار مهم هستند.
- باز خورد بدهید. در زمانی که بیمار مکث می کند، بازخورد دادن راهی برای بررسی اینکه آیا برداشت شما درست است یا خیر لازم می باشد
- با عباراتی دیگر بازگو کنید. گاهی تکرار چند کلمه آخر گوینده یا واژه های کلیدی و مهم طرف مقابل او را به ادامه گفتار تشویق می کند. یا یک صورت بندی تازه از محتوای صحبت ارائه دهید تا اصل موضوع معلوم گردد
- خلاصه کنید برای بازخورد دان و هم وقتی که یک قسمت از صحبت تمام شده، می خواهیم آن را ببندیم و به قسمت دیگر صحبت برویم
- فرایند ارتباط را مدیریت کنید، ارتباط را مرتبط با موضوع صحبت پیش ببرید. و از ارایه مباحث غیر مرتبط جلوگیری نمایید
- موانع موجود بر سر راه ارتباط مؤثر را حذف نمایید: قضاوت کردن ، ارجاع به خود ، بی توجهی به احساسات فرد مقابل، قطع کردن صحبت فرد مقابل، ارائه راه حل، مسخره کردن، تهدید کردن، برچسب زدن

مهارت های تمرکز بخش :

- توجه به نقش صدا و بیان هنگام تدریس (صدای جالب و مناسب با موضوع ، صدای صمیمی و دوستانه)
- حرکت در کلاس
- توجه دادن کلامی و غیر کلامی نیز سخنان معلم را جالب توجه می کند.
- سکوت نیز یکی از فنون تمرکز بخش می باشد.
- بکار گیری حواس پنج گانه
- تکرار نکات کلیدی و مهم

بیمار را از نظر جسمی و روانی و ذهنی آماده یادگیری کنید
اعتماد را تقویت کنید.

Trust& Readiness

➡ اگر بیمار درد می کشد یا تحت تاثیر داروهای بیهوشی است، آماده یادگیری نیست. بدیهی است که برنامه آموزشی خود را باید به موقعیتی دیگر موکول کنید.

➡ اگر مادر کودک استرس دارد ، اول او را آرام کنید و در موقعیت مناسب جسمی و روانی قرار دهید.

➡ برای آماده سازی ذهنی فراگیران بین مطلب جدید با مطالب و تجربیات قبلی ارتباط برقرار کنید

انگیزه یادگیری را در بیمار ایجاد کنید

انگیزه مهمترین عامل است که فرد را به فعالیت و می دارد. ارضاء نیازهایی مثل تعلق، احترام به خویشتن و تحقق توانایی های بالقوه، می تواند باعث برانگیختگی بیمار شود.

ارائه مطلب :

با یکی از روش های سخنرانی ، نمایش دادن و ایفای نقش ، بحث گروهی، انجام آزمایش، و غیره با استفاده از رسانه های گوناگون مثل : فیلم ، کاست ، پوستر ، مدل و ....

طرح پرسش :

قبل از شروع و ارائه درس و حین تدریس، ارائه بازخورد

تأثیر گذاشتن بر فعالیت های گروهی:

نقش معلم در کار گروهی ایجاد موقعیتی است که :

- کلیه افراد گروه در کارها سهیم شوند.
- علایق و استعداد های فردی در نظر گرفته و بر انگیزته شود.
- به فراگیر امکان سر پرستی گروه داده شود.
- با فرد فرد فراگیران آشنا شده ، کمک های لازم را انجام دهد.

مهارت های آموزش بعد از تدریس (ارزشیابی)

- ارزشیابی قسمتی از فرآیند تدریس و در یادگیری امری ضروری است.
- برای مشخص شدن اینکه شرایط ایجاد شده برای آموزش مطلوب بوده یا نه ؟
- آیا فراگیران با کسب تجارب و انجام فعالیت های تعیین شده به اهداف آموزشی رسیده اند یا نه ؟

نحوه ارزشیابی باید بر اساس نوع هدف ، شرایط و فعالیت های انجام شده تعیین شود

روش های آموزش به بیمار

انواع روش های آموزش به بیمار

□ روشهای توضیحی Explanatory

□ انواع سخنرانی (سخنرانی کلاسیک، سخنرانی فعال برنامه ریزی شده و بازخوردی)

□ انواع مباحثه (بحث گروهی، بحث دونفره، بحث پانل، پرسش و پاسخ، مباحثه، بحث آزاد، بحث کنترل شده)

□ روشهای نمایشی Demonstration

□ نمایش (کلینیکی، شبیه سازی، آزمایشگاهی و Skill lab)

□ بازی نقش (ایفای نقش)

یادگیری مبتنی بر حل مسئله

□ تمرین حل مسئله در کلاس یا خارج از کلاس، واحد کار (ارائه تکلیف یا پروژه)

□ آموزش مجازی (از طریق سی دی و نوار، کامپیوتر یا اینترنت)

عبارتست از انتقال مستقیم اطلاعات به فراگیران به وسیله سخنرانی و یک روش ارتباطی یک طرفه از گوینده به شنونده محسوب می گردد و دارای سه بخش اصلی است:

الف) بخش مقدماتی

ب) بخش میانی

ج) بخش پایانی

مزایا:

1- اقتصادی بودن

۲- انعطاف پذیری

3. تقویت قدرت بیان فراده

و مهارت گوش دادن فراگیر

معایب :

1. فراگیر غیر فعال است.

2. برای آموزش مهارت های عملی مناسب نیست.

3. تفاوت های فردی در نظر گرفته نمی شود.

4. به سود معلم است تا به سود فراگیر

یادگیری فعال با روش سخنرانی

یکی از راههای افزایش یادگیری فعال تعدیل روش سخنرانی سنتی و تدارک سخنرانی پر محتوا و منسجم است.

انواع سخنرانی های فعال (سخنرانی بازخوردی و هدایت شده) تحقیقات نشان داده اند که

اگر هر سخنرانی به سه بخش تقسیم شود و به آموزش گیرندگان هر بار ۲ دقیقه فرصت یادداشت برداری داده شود، یادگیری آموزش گیرندگان به طور معناداری افزایش می یابد

احتمال کاهش توجه آموزش گیرندگان با تمهیداتی از قبیل:

تدارک یک مباحثه مختصر

واگذاری حل مسائل ساده به آموزش گیرندگان

روش مباحثه Discussion

بحث شامل تبادل دو جانبه اطلاعات، عقاید و احساسات بین فرادهنده و فراگیر می باشد.

- بحث گروهی :

- ارائه اطلاعات بین دو یا تعداد بیشتری افراد صورت می گیرد و در واقع گفتگویی سنجیده و منظم پیرامون موضوعی است که مورد علاقه مشترک افراد شرکت کننده می باشد.

- افراد حاضر در بحث گروهی:

- (۱) رهبر (۲) منشی (۳) فراگیران (۴) شخص مطلع یا میهمان (۵) ناظر

مزایا

- ایجاد علاقه و انگیزه مشترک در افراد برای یادگیری بیشتر، تغییر نگرش یا تغییر رفتار و ...
- بالا بردن توان اظهار نظر در حضور جمع
- بالا بردن توانایی رهبری و تصمیم گیری
- شناخت مسائل و پیدا کردن راه حل
- حفظ و نگهداری مطالب برای طولانی مدت
- ایجاد امکان کاربرد اطلاعات در موقعیتهای جدید
- توسعه مهارتهای تفکر برای آموزش گیرندگان

روش اکتشافی Discovery

یک جریان منطقی فکری است که انسان متناسب با میزان رشد از آن برخوردار است که از طریق آن انسان روابط تازه ای بین پدیده های مورد مشاهده خود کشف می کند.

در این روش معمولاً از فرآیند حل مشکل که خوددارای پنج مرحله است، استفاده می شود:

1. مشخص کردن مسأله
2. تعیین علل مشکل
3. تعیین راه حل های ممکن
4. انتخاب بهترین راه حل
5. اجرای راه حل انتخابی و نتیجه گیری

محاسن از دید گاه برونر

1. افزایش توانایی ذهنی فراگیران
2. افزایش انگیزه فراگیران
3. دوام بهتر آموخته ها
4. آموزش فنون اکتشاف به فراگیران

معایب از دید گاه آزوبل

این روش روش سازمان یافته ای محسوب نمی گردد.

روشن نمایشی Demonstration

نوعی نشان دادن یا ارائه عملی چیز هاست . فراده مهارت های خاصی را به تعدادی فراگیر در طی مدت کوتاهی ارائه می دهد.

مراحل اجرای نمایش:

1. مرحله آمادگی
2. مرحله توضیحی
3. مرحله نمایشی
4. مرحله تمرین و سنجش

مزایا

1. جلب نظر و علاقه فراگیران
2. فراگیر براحتی می تواند نحوه اجرای مهارت را بیاموزد.
3. میزان یادگیری مهارت قابل ارزشیابی است.

معایب

1. در صورت استفاده از وسایل شبیه سازی می تواند پرهزینه باشد.
2. حتی بعد از آموزش مهارت های جدید هیچگونه ضمانتی برای اجرا و تمرین این مهارتها توسط بیمار در منزل وجود ندارد.

Role Playing

مدل ایفای نقش

به نوعی جزء روش های نمایشی محسوب می گردد و روش مناسبی برای آموزش نگرش ها و احساسات و مشکل گشایی می باشد .

شرکت کنندگان در روش ایفای نقش عبارتند از :

1. مسئول اجرا یا معلم (در حقیقت کارگردان نمایشی)
2. ایفاگران نقش (همان فراگیران)
3. مشاهده کنندگان (بقیه فراگیران)

مزایا

- 1- ایجاد شور و هیجان که در یادگیری مؤثر است.
2. ایجاد زمینه مناسب جهت بحث گروهی و حل مشکل .
3. به رفع مشکلات یادگیری فراگیران خجالتی کمک مینماید.
4. افزایش احساس خودبستگی و توانایی مراقبت از خود.

معایب

1. به عنوان یک روش جدی تلقی نمی شود.
2. وقت گیر است.
3. برای گروه های بیش از ۲۵ نفر مناسب نیست.

توافق رفتاری

Behavioral Contracting

در این مورد پرسنل کادر درمان و بیمار رفتارهای خاص یا اعمال روزمره ای را که باید تغییر داده شوند ، مشخص می نمایند.

مزایا

۱. روش حساب شده ای

محسوب می گردد.

۲. بعثت برنامه ریزی مشترک

، بیمار تمایل بیشتری به پیگیری

عملکرد های بهداشتی و تغییر

، رفتار دارد.

معایب

۱. ممکن است در تعیین

مشکلات ، بین فراگیر و

متخصصین اختلاف نظر

وجود داشته باشد.

۲. بیمار ممکن است تصمیم

به تغییر رفتار نگیرد.

*** آن روش های تعلیم

که شاگرد را به طور

فعال

در شرایط یادگیری در گیر می کنند

احتمالاً از آن دسته که چنین حالتی را به وجود نمی آورند مفید تر می باشند.

خداقوت